

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ι Κ Α Ι Σ Τ Ρ Α Τ Ι Ω Τ Ι Κ Α Ι Φ Υ Σ Ι Ο Γ Ν Ω Μ Ι Α Ι

Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Σ Κ Α Ρ Α Σ Σ Ο Σ

Ἀντιστράτηγος

Σ Ω Κ Ρ Α Τ Ο Υ Σ Κ . Β Α Μ Β Α Κ Ο Υ

Ἐξέχουσιν θέσιν κατέχει ὁ νῦν Ἀντιστράτηγος ἑ. ἄ. Κ α ρ ᾶ σ σ ο ς Χ ρ ῖ σ τ ο ς ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, Μεγαλόσταυρος τοῦ Φοίνικος μετὰ ξιφῶν καὶ πρώην ὑπουργός, ὅστις προσέφερε μετὰ τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν καὶ τὰς κάτωθι ὄλως ἐξαιρετικὰς ἐθνικὰς ὑπηρεσίας:

1) Ἐξησφάλισε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Γενικῆς Ἐπιστρατεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, τῆς κηρυχθείσης τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940, ὑπὸ τὰς κάτωθι συνθήκας:

Κατόπιν τῆς πλήρους ἀποτυχίας, λόγῳ κακῆς προπαρασκευῆς, τῆς ἐνεργηθείσης ἕνεκα τῆς ἰταλικῆς ἀπειλῆς ἐπιστρατεύσεως τῶν Μεραρχιῶν VIII^{ης} (Ἰωαννίνων) καὶ IX^{ης} (Κοζάνης) κατ' Αὐγουστον τοῦ 1939, ἦν εὐτυχῶς δὲν ἐπικολούθησε πόλεμος, μετακληθεὶς ὁ ὑποστράτηγος τότε Καραῖσος Χρῖστος ἐκ τῆς διοικήσεως τῆς VI^{ης} Μεραρχίας (Σερρών) εἰς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ ὡς ὑπαρχηγὸς αὐτοῦ καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Γεν. Ἐπιτ. Στρατοῦ ἀντιστρατήγου Παπάγου Ἀλ. τὴν εἰδικὴν ἐντολὴν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ταχύτερον, ἐπικειμένου πολέμου πρὸς τὴν Ἰταλίαν, τὴν ἐπιτυχίαν τῆς κρινομένης τότε ὡς προσεχοῦς ἐπιστρατεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἐπέτυχεν κατόπιν συντονωτάτης καὶ συνεχοῦς ἐπὶ ὀκτάμηνον, ἀπὸ τῶν μέσων Ἰανουαρίου 1940 μέχρι τῶν παραμονῶν τοῦ πολέμου, προσωπικῆς παρ' αὐτοῦ ἐξετάσεως καὶ διορθώσεως ἐπὶ τόπου τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν ἐπιστρατεύσεως ὄλων τῶν Ἐπιστρατευουσῶν Μονάδων (Σώματα Στρατοῦ, Μεραρχίαι, Συντάγματα, Συνοριακοὶ Τομεῖς, Κέντρα Ἐπιστρατεύσεως) τοῦ Στρατοῦ καὶ ἐπιλύσεως ἐπὶ τόπου ὄλων τῶν ἑκασταχοῦ εἰς τὰς Μονάδας ταύτας ὑπαρχόντων ἰδιαίτερων προβλημάτων εἰς τὴν ἐπιστρατεύσειν αὐτῶν, τὴν ἀρτίαν προπαρασκευῆν τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ καθὼς καὶ τὴν συμπλήρωσιν καὶ τακτοποίησιν τῶν Ἀποθηκῶν Ἐπιστρατεύσεως. Τούτων ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ὁμολογουμένως λαμπρὰ ἐπιτυχία τῆς κηρυχθείσης τὴν 28^{ην} Ὀκτωβρίου 1940 Γενικῆς Ἐπιστρατεύσεως. Τοιοῦτοτρόπως κατέστη δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης καὶ ταχεῖα συγκρότησις τῶν Μονάδων Ἐκστρατείας, αἵτινες ἠδυνήθησαν οὕτω νὰ σπεύσουν ταχέως καὶ ἐγκαίρως εἰς τὸ Ἀλβανικὸν Μέτωπον καὶ ν' ἀποκρούσουν ἐγκαίρως τὴν αἰφνιδιαστικὴν ἰταλικὴν ἐπίθεσιν καί, ἀντεπιτεθεῖσαι ἐν συνεχείᾳ, νὰ δημιουργήσουν τὸ «Ἀλβανικὸν Ἔπος». Ἄνευ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιστρατεύσεως δὲν θὰ ὑπῆρχεν Ἀλβανικὸν Ἔπος, διότι δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀξιοποιηθῇ ὁ πατριωτισμὸς, ἡ προθυμία καὶ ἡ γενναιότης τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, τὴν 28^{ην} Ὀκτωβρίου 1940, ὁ τότε Ὑποστράτηγος Καραῖσος Χρῖστος διετέλεσεν Ὑπαρχηγὸς τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τοῦ Στρατοῦ μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1941, διοικητὴς τῆς XX^{ης} Μεραρχίας μέχρι τοῦ Ἀπριλίου καὶ διοικητὴς τοῦ Τμήματος Στρατιᾶς Κεντρικῆς Μακεδονίας μέχρι πέρατος τοῦ πολέμου (4-5-1941), διεξαγαθῶν τὰς εἰς τὸ θέατρον ἐπιχειρήσεων τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν Γερμανῶν.

2) Ὡς Διοικητὴς τοῦ Τ.Σ.Κ.Μ. προσέφερεν ὁ στρατηγὸς Καραῖσος Χρῖστος καὶ ἐτέραν ἐξοχὸν ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν. Ἔσωσε διὰ ταχέων καὶ τολμηρῶν στρατηγικῶν ἐλιγμῶν ἰδίας αὐτοῦ πρωτοβουλίας δύο φορές τὰς ὑπ' αὐτὸν

Μεραρχίας καὶ τὴν 1^{ην} Θωρακισμένην Ἀγγλικὴν Ταξιαρχίαν ἀπὸ βεβαίαν συντριβὴν καὶ αἰχμαλωσίαν ὑπὸ τὰς κάτωθι συνθήκας: Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐναρξίν τῆς γερμανικῆς ἐπιθέσεως (6-4-41), εὔρεθεις ἀπροόπτως ἐνώπιον δυσχερεστάτης καὶ ἐπικινδυνωδεστάτης στρατηγικῆς καταστάσεως, προσελθούσης ἐκ τῆς οὐδόλως ἀναμενομένης ἐντὸς δύο ἡμερῶν καταρρεύσεως τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ μετώπου καὶ τῆς κατόπιν τούτου αἰφνιδίας καὶ ραγδαίας καθόδου τῶν ἐχόντων συντριπτικὴν ὑπεροχὴν δυνάμεων καὶ τὴν ἀπόλυτον κυριαρχίαν τοῦ ἀέρος τεθωρακισμένων καὶ μηχανοκινήτων γερμανικῶν στρατευμάτων ἀπὸ Βορρᾶ διὰ Φ λ ο ρ ῖ ν η ς π ρ ὸ ς Ν ὅ τ ο ν, εἰς τὰ νῶτα τοῦ Τμήματος Στρατιᾶς Κεντρικῆς Μακεδονίας, τεταγμένου ἐπὶ τῆς τοποθεσίας τοῦ Βερμίου-Καίμακτσιαλάν μὲ μέτωπον πρὸς Ἀνατολάς, καὶ ἀποκεκομμένος ὢν ἀπὸ τὰ ἀνώτερα κλιμάκια διοικήσεως, (Ἀγγλος στρατηγὸς Οὐϊλσον, ἀρχιστράτηγος Παπάγος), ἐπέτυχεν ἀσκήσας δις τολμηρὰν πρωτοβουλίαν, νὰ διασώσῃ διὰ ταχέων ἐπιτυχῶν στρατηγικῶν ἐλιγμῶν καὶ διὰ μαχῶν δύο φορές — τὴν 12^{ην} καὶ τὴν 14^{ην} Ἀπριλίου — τὰς ὑπὸ τὰς διαταγὰς του Μεραρχίας καὶ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ ἐνεργοῦσαν 1ην Θωρακισμένην Ἀγγλικὴν Ταξιαρχίαν (ταξιαρχὸς Τσάριγκτων) ἀπὸ βεβαίαν συντριβὴν καὶ αἰχμαλωσίαν ἐντὸς τοῦ θύλακος τοῦ Ἀλιάκμωνος. Καὶ ταυτοχρόνως νὰ ἐπιβραδύνῃ ἐπὶ ἰκανὸν χρόνον τὴν προχώρησιν τῶν Γερμανῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Συνετέλεσε δὲ οὕτω ἀνυπόπτως καὶ «εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τιμῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι τῶν Ἀγγλων, οἱ ὅποιοι εἶχον σχηματίσει τὴν πεπλανημένην ἰδέαν ὅτι διεξηγάγομεν κακῶς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις ἀπὸ σκοποῦ», ὡς κατωτέρω ἐκτίθεται:

Κατὰ τὴν συγκροτηθεῖσαν τὴν ἐσπέραν τῆς 19^{ης} Ἀπριλίου 1941 εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ἐν Ἀθήναις σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β', εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ὁ Ἑλλην ἀρχιστράτηγος Ἀλ. Παπάγος, ὁ Ἀγγλος στρατηγὸς Οὐϊλσον, διοικητὴς τοῦ «Συγκροτήματος W», καὶ εἰς ἄλλος Ἀγγλος στρατηγός, προσελθὼν τῇ ἐντολῇ τοῦ βασιλέως ὁ ἐκ τοῦ μετώπου κληθεὶς ὑποστράτηγος Παναγιώτης Παναγᾶκος ἐξέθεσε — ὡς ἀναφέρει ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. Ε.Π. 651.970/8.12.45 Ἐκθέσει του — τὰ τῆς κατὰ τρόπον ἀριστοτεχνικῶν καὶ ἐξόχως ἐπιτυχῆ διεξαγωγῆς τῶν ἐπιχειρήσεων ἐν τῇ Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Τμήματος Στρατιᾶς Κεντρικῆς Μακεδονίας ὑποστρατήγου Χρῖστου Καραῖσσοῦ κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ἐγερθεὶς τότε ὁ στρατηγὸς Οὐϊλσον ἐδήλωσε τὰ κάτωθι: «Μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὰς ἐξηγήσεις τοῦ στρατηγοῦ (ἐννοῶν τὸν στρατηγὸν Παναγᾶκον) ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψις τῆς Ἑλλάδος ἀποκαθίσταται εἰς τὸ ἀκέραιον. Δηλῶ δὲ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀγγλίας ὅτι ἡ Ἀγγλία οὐδὲν παράπονον ἔχει κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐξεπλήρωσε μέχρι τέλους πλήρως καὶ τιμίως τὸ καθῆκον της». Ὁ δὲ Βασιλεὺς μετὰ τὴν σύσκεψιν καλέσας τὸν στρατηγὸν Παναγᾶκον «ἐξεδήλωσε τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Πατρίδος διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν οὗτος τῇ προσέφερε δι' ὅσων εἰς τὸ Συμβούλιον ἐξέθεσε, διαφωτίσας αὐτὸ ἐπὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων τοῦ μετώπου..., ὥστε νὰ ἀρθῇ ἡ τρομερὰ παρεξήγησις τῶν Ἀγγλων εἰς βάρος τῆς Πατρίδος ἡμῶν.»

